

C. STRATEEGIA MEEDE

1. Strateegia meetme nimetus
MEEDE 5 Covid-19 kriisi mõjude leevendamise meede ettevõtluse taastumise edendamiseks Lääne-Harju Koostöökogu piirkonnas
2. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus
Meede aitab leevendada Covid-19 puhangust tingitud negatiivset mõju majandusele, luues paremad võimalused majandusraskustega toime tulemiseks Lääne-Harju Koostöökogu piirkonnas. Covid-19 meetme rakendamine aitab taastada ettevõtete ja ettevõtlusega tegelevate vabaühenduste konkurentsivõimet.
3. Strateegia meetme eesmärk
Meetme eesmärk on toetada Lääne-Harju Koostöökogu piirkonnas Covid-19 põhjustatud kriisi leevendamist. Meede on suunatud majandusliku ja sotsiaalse arengu edendamiseks selles piirkonnas ning aitab kaasa majanduse vastupanuvõimelisele, kestlikule ja digitaalsele taastumisele.
4. Toetatavad tegevused
<ul style="list-style-type: none">
☐ Uuringud teenuste ja toodete arendamiseks sh rakendus- ja tasuvusuuringud, mh Covid-19 kriisile reageerimiseks vajalikud teadusuuringud ja innovatsioonimeetmed
☐ Töölased koolitustegevused ja õppereisid, mis arendavad ettevõtlikkust, teenuseid ja tooteid, sh toidu, reklaami ja turunduse valdkonnas;
☐ Toodete ja teenuste arendamiseks põhivarasse investeeringute tegemine (ehitus, renoveerimine, seadmete, masinate, inventari ja tarkvaralahenduste ost, sh teenuste arendamine, mille abil on võimalik suurendada valmisolekut kriisideks ning võimaldada kiirelt ja tõhusalt reageerida hädaolukordadele, sh varuda esmatarbekaupu ja meditsiinivahendeid ning hankida kriisile kiireks reageerimiseks vajalikku taristut)
☐ Olemasolevate rajatiste ja ehitiste uuendamine ja parendamine.
☐ Objekti ehitamise ja rakendamisega seotud väiketaristu (sh internetiühenduse juurdepääsuvõrkude) väljaehitamine.
☐ Reklaami- ja turundustegevused (ühisprojekti läbiviimise korral)
Meede sisaldab investeeringuid.
Ehitise ehitamise ja parendamise kulude ning taristuinvesteeringute osaks võib olla kavandatava ehitise projekteerimistööd ja omanikujärelevalve ja muinsuskaitse järelevalve kulud. Omanikujärelevalve ja muinsuskaitse järelevalve tegemise maksumus võib moodustada kuni 3% ehitustööde maksumusest. Projekteerimistööde maksumus võib moodustada kuni 10% ehitustööde maksumusest. Ehitise projekteerimistööd eraldiseisva projektina ei toetata. Ehitusega seotud projektid peavad jõudma taotluses näidatud sihipärase kasutuseni.
Ühisprojekti elluviimisel peab olema vähemalt üks partner.
5. Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel)
Toetuse saajad: Tegevusgrupi piirkonnas tegutsevad mikro- ja väikeettevõtjad, MTÜ ja SA.

Nõuded toetuse saajale:

Taotleja peab vastama "[Kohaliku tegevusgrupi toetuse ja LEADER-projektitoetuse](#)" määruse § 27 lõikes 3 (edaspidi *LEADER määrus*) esitatud nõuetele.

- Taotleja poolt läbiviidavad projektitegevused on suunatud tegevuspiirkonnale.
- Toetuse saamise eelduseks on äriplaani olemasolu.
- Taotlejal võib antud meetmes olla pooleli üks projekt.¹

Esitatavad dokumendid:

Projektitoetuse avaldus ja lisadokumendid tulenevalt projekti tegevustest vastavalt [LEADER määruse § 28 ja 37](#)

- Ühisprojekti puhul ühiste kavatsuste kokkulepe;
- Projekti kirjeldus (LHKK vorm);
- Töölaliste koolitustegevuste ja õppereiside läbiviimisel koolitaja või koolitusfirma pädevust tõendav dokument (koolitaja CV). Koolitajal peab olema vähemalt 3 aastane kogemus projektis märgitud koolitatavas valdkonnas;
- Juhul, kui taotlejaks on mittetulundusühing, mitte varasema kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud kuu esimese kuupäeva seisuga mittetulundusühingu liikmete nimekiri, v.a usulised ühendused;
- Taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud aruande ära kiri või kontserni puhul taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud majandusaasta konsolideeritud aruande ära kiri ja lisaks bilanss ja kasumiaruanne, mis ei ole vanemad kui 60 päeva;
- Hinnapakkumused: üks hinnapakkumus, mis sisaldab teavet ostetava või liisitava kauba, töö või teenuse maksumuse ja koguse kohta kui tegevuse maksumus on 1000 kuni 5000 eurot; kolm hinnapakkumust koos selliste tehniliste tingimuste loeteluga, mis osutavad tehnilisele spetsifikatsioonile, kui tegevuse maksumus on üle 5000 euro. Hinnapakkumuse võtmisel järgitakse LEADER määruse § 19 lõikes 8 sätestatud ning ehitustegevuse puhul lisaks § 19 lõikes 9 sätestatud;
- Kasutatud masina, seadme või eriotstarbelise sõiduki ostmiseks peab taotleja olema saanud vähemalt ühe hinnapakkumuse kasutatud masina, seadme või eriotstarbelise sõiduki kohta ja ühe hinnapakkumuse uue samaväärse masina, seadme või eriotstarbelise sõiduki kohta, kui uus samaväärne masin, seade või eriotstarbelise sõiduk ei ole Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse kohaselt kantud põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse;
- Projektijuhi CV;
- Äriplan;
- Investeeringu projekti etapile vastavalt kas projekteerimistingimused, detailplaneering, ehitusteatis, ehitusluba;
- Ehitise puhul:
  - Väljavõtte ehitusprojekti joonistest koos ehitusprojekti seletuskirjaga juhul, kui need on nõutavad ehitusseadustiku kohaselt ja kui ei taotleta toetust ehitusprojekti koostamiseks;

¹ Taotleja võib esitada uue projektitoetuse taotluse tingimusel, et taotluse esitamise päevaks on samas meetmes varasemalt esitatud projekt (pooleliolev projekt) lõplikult ellu viidud. Projekti lõplikku elluviimist tõendab viimase maksetaotluse kinnitamine Lääne-Harju Koostöökogu poolt vanas PRIA e-teenuste keskkonnas esitatud projektitoetuse taotluse puhul või uues PRIA e-teenuste keskkonnas esitatud projektitoetuse taotluse puhul viimase maksetaotluse esitamine.

- Uue hoone püstitamisel ärakiri dokumendist, mis tõendab, et kavandatava hoone alune maa on projektitoetuse taotleja omandis või on selle alusele maale projektitoetuse taotleja kasuks seatud hoonestusõigus vähemalt kolmeks järgneva aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest juhul, kui projektitoetuse taotleja on VKE², või viieks järgneva aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest juhul, kui projektitoetuse taotleja ei ole VKE;
- ☐ Ärakiri dokumendist, mis tõendab, et maa, millele planeeritakse ehitada, kavandatav ehitus, mida ehitatakse või kuhu seade paigaldatakse, või mootorsõiduk, kuhu seade paigaldatakse, kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt kolmeks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest, kui taotleja on VKE ning viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest, kui taotleja ei ole VKE, või kui projektitoetust taotletakse uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu rajamiseks.

Dokumendid esitatakse vastavalt [LEADER määruse 36 lõikele 1](#) elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu.

Mitteabikõlblikud tegevused:

- Äriplaanide koostamine;
- Ehitustegevusega poolikud ehk jätkuprojektid³. Ehitusega seotud projektid peavad jõudma taotluses näidatud sihipärase kasutuseni;
- Muude mitteabikõlblike kulude nimekirja osas järgitakse [LEADER määruse § 31](#).

6. Toetuse maksimaalne suurus ja määr

Toetuse määr on 60% abikõlblikest kuludest.

Toetuse määr internetiühenduse juurdepääsuvõrkude rajamiseks on 90% abikõlblikest kuludest.

- Toetuse miinimumsumma on 3 000 eurot.
- Toetuse maksimumsumma on 30 000 eurot.

7. Viide sihtvaldkonnale

Meede panustab prioriteedi 5 sihtvaldkonda: 5C taastuvate energiaallikate, kõrvalsaaduste, jäätmete, jääkide ja muude toiduks mittekasutatavate toorainete pakkumise ja kasutamise hõlbustamine biomajanduse edendamise eesmärgil; ja prioriteedi 6 sihtvaldkondadesse: 6A Tegevusvaldkondade mitmekesistamise, väikeettevõtete loomise ja arendamise ning töökohtade loomise hõlbustamine; 6B Maapiirkondade kohaliku arengu soodustamine; 6C Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kättesaadavuse, kasutamise ja kvaliteedi parandamine maapiirkondades.

Kaasnev sihtvaldkond: 1A Innovatsiooni ja koostöö toetamine ning teadmistaasi arendamine maapiirkondades.

² VKE on mikro-, väikese või keskmise suurusega ettevõtja, kes vastab komisjoni soovitusel (EL) nr 361/2003, mis käsitleb mikroettevõtete ning väikese ja keskmise suurusega ettevõtete määratlust (ELT L 124, 20.05.2003, lk 36–41), lisas nimetatud tingimustele

³ Poolikute projektide all mõistetakse strateegia kontekstis projekte, mis pärast elluviimist jäävad ootama järgmise etapi rahastamist. Küll aga võib esitada projektitaotlusi eelmistel perioodidel alustatud projektide lõpuleviimiseks

8. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 5 nimetatud prioriteedid, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab³

Meede vastab Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi (EAFRD) prioriteedile nr 6: sotsiaalse kaasamise, vaesuse vähendamise ja maapiirkondade majandusliku arengu edendamine.

Toetatavad tegevused vastavad EL määruse 1305/2013 artiklite 14 ,17, 19, 20 ja 35 nõuetele.

9. Viide arengukava meetmele, kui strateegia meede sellega kattub

Ei kattu Eesti Maaelu arengukava 2014-2020 meetmetega.

10. Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed

MÕÕDIKUD	Mõõdik	Sihtväärtus 2023. aastal	Allikas
VÄLJUND-NÄITAJAD	Projektide (arendatud toodete ja teenuste) arv	10	Maksetaotlus
	Ühisprojektide arv (eraldi koolitus- ja arendusprojektide arv, ühisprojektide arv, mis ei ole seotud teadlastega)	1	Maksetaotlus
	Kogukonnateenuste projektide arv	2	Maksetaotlus
	Uuenduslike kogukonnateenuste projektide arv	1	Maksetaotlus
TULEMUS-NÄITAJAD	Uuendatud ja/või parendatud teenustest kasu saavate piirkonna elanike arv	1000	Maksetaotlus
	Projektiga loodud või säilitatud alaliste töökohtade arv	5	Maksetaotlus
	Piirkonna elanike rahulolu toodete ja teenustega, hinnangute olemus (kvalitatiivne näitaja)	-	Arvamusuuring

11. Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid

Hindamiskriteerium 1 Projekti põhjendatus	Hindepunktide kirjeldus	Hinne
<ul style="list-style-type: none"> Selgelt on määratletud probleem või arengueeldus, mida soovitakse lahendada ning kirjeldatud soovitud tulemust. Probleemi on lahendatud innovaatsiliselt või lahendus omab uuenduslikku lähenemist. Projekt on vastavuses ja taotleja on lisanud viited järgmistele dokumentidele: LHKK strateegia, kohaliku omavalitsuse arengukava ja üldplaneering, 	Probleemi ei ole piisavalt põhjendatud, projekti vajalikkus ei tule projekti kirjeldusest välja. Pakutud lahendus ei leevenda kirjeldatud probleemi ega ole vastavuses LHKK strateegiaga.	1
	Probleemi on kirjeldatud pealiskaudselt. Ei ole piisavalt põhjalikult selgitatud, kuidas projekt lahendaks probleemi. Seosed LHKK strateegia ning piirkondlike ja valdkondlike arengukavadega on nõrgad.	2
	Projekti vajalikkus on välja toodud, kuid nõrgalt põhjendatud. Projekt lahendab probleemi osaliselt või lühiajaliselt.	3

<p>muud piirkonna arengut kujundavad dokumendid, sealhulgas valdkondlikud arengukavad.</p>	<p>Probleemi kirjeldus on veenev ning sellele on pakutud sobiv lahendus, kuid pakutud lahendus kestab liiga lühikest aega või on selle sihtgrupp väike. Taotleja loob seosed LHKK strateegia ning valdkondlike ja piirkondlike arengukavadega.</p>	<p>4</p>
	<p>Projekt on piisavalt põhjendatud (arvandmete ning näidetega), projekti vajalikkus tuleb selgelt kirjeldusest välja ning pakutud tulem lahendab probleemi.</p>	<p>5</p>
<p>Hindamiskriteerium 2 Projekti tegevuskava ja eelarve (meetmes 1.2 ka äriplaan)</p>	<p>Hindepunktide kirjeldus</p>	<p>Hinne</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Projekti tegevuskava on teostatav ja eelarve realistlik. • Projekt sisaldab nõuetekohast äriplaani, millest ilmneb arendatava toote või teenuse vajadus ja jätkusuutlikkus (kohaldub meetmes 1.2). • Eelarve ja tegevuskava on omavahel kooskõlas; projektiga seotud kulutused on proportsionaalses seoses projekti tegevuste ja eesmärkidega. • Tegevused on loogilises järjestuses; tegevuskavast on võimalik välja lugeda, kuidas projekti eesmärgid samm-sammult ellu viiakse. • Eelarve on piisava detailsusega lahti kirjutatud ning kajastab kulutusi iga tegevuse lõikes. • Organisatsioon omab ressursi projekti elluviimiseks (raha, inimesed). • Eelarve on kooskõlas turusituatsiooniga ning ei sisalda ebamõistlikke kulusid. • Olemas on korrektsed hinnapakkumised või hinnakalkulatsioon. 	<p>Projekti tegevuskava ja eelarve ei ole omavahel kooskõlas. Eelarve sisaldab ebamõistlikke kulutusi, hinnapakkumised ei vasta turusituatsioonile ja pole kontrollitavad. Eelarve ei ole piisava detailsusega lahti kirjutatud. Ei suudeta näidata finantseerimise allikat.</p>	<p>1</p>
	<p>Projekti tegevuskavas ja eelarves on küsitavusi, kulude vajalikkus ei ole piisavalt põhjendatud, tegevuste järjestatus on ebaloogiline või teostatavus kaheldav. Meetme 1.2 äriplaan on puudulik.</p>	<p>2</p>
	<p>Projekti tegevuskava on arusaadav, samas kõik tegevused ei taga või pole olulised tulemuse saavutamiseks. Eelarve sisaldab osaliselt ebamõistlikke kulutusi, eelarve detailsus vajab parendamist.</p>	<p>3</p>
	<p>Esitatud on korrektne tegevuskava, eelarve ja meetmes 1.2 äriplaan. Kulud on põhjendatud, tegevused loogilises järjestuses ja teostatavad. Esitatud on nõuetekohased hinnapakkumised või hinnakalkulatsioon.</p>	<p>4</p>
	<p>Projekti tegevuskava ja eelarve on omavahel kooskõlas. Eelarve on mõistlik, hinnapakkumised vastavad turusituatsioonile. Eelarve on piisava detailsusega lahti kirjutatud. Omafinantseerimise allikas (allikad) on kirjeldatud.</p>	<p>5</p>
<p>Hindamiskriteerium 3 Projekti mõju</p>	<p>Hindepunktide kirjeldus</p>	<p>Hinne</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Projekt on suunatud taotlejast väljapoole ja omab mõju nii elanikele kui ka piirkonnale (küla, vald, LHKK piirkond). 	<p>Projekt ei oma mingisugust mõju piirkonnale ning kogukonnale, vaid on suunatud ainult taotlejale. Kasusaajate hulk organisatsioonis on väike. Teavitus projekti tegevuste kohta on puudulik.</p>	<p>1</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Projekti tulemusel lisanduvad uued teenused või tooted, mille järele on nõudlus ning seeläbi paraneb elukvaliteet. 	<p>Projekti mõju piirkonnale on nõrk ja/või lühiajaline. Kasusaajate arv on piiratud, kasusaajate kaasamist projekti planeerimisse ja elluviimisse ei ole usutavalt kirjeldatud.</p>	<p>2</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Kasusaajate hulk on arvuliselt välja toodud, soovituslikult on kasusaajad kaasatud ka projekti 	<p>Projekt omab positiivset mõju piirkonnale ja kohalikele elanikele, kuid mõju jääb lühiajaliseks. Eeldused uute toodete/teenuste loomiseks või elukvaliteedi tõstmiseks on vähesed.</p>	<p>3</p>

planeerimise ning elluviimise faasis.	Projekti kasusaajate arv on määratletud. Kasusaajate hulk on suurem kui vaid taotleja lähiringkond, kuid pole siiski piisav laiaulatusliku mõju saavutamiseks. Lisanduvad uued tooted ja teenused või parendatakse oluliselt olemasolevaid.	4
	Projekt omab väga tugevat positiivset mõju tervele piirkonnale ning elanikele, projekti tulemusel paraneb elukvaliteet, toodete või teenuste kättesaadavus paraneb oluliselt. Projekti tegevuskavast on piirkonda teavitatud piisavalt.	5
Hindamiskriteerium 4 Projekti ja organisatsiooni jätkusuutlikkus	Hindepunktide kirjeldus	Hinne
<ul style="list-style-type: none"> Projekti elluviimise järgselt jätkuvad tegevused enam kui 24 kuud (investeeringute puhul vähemalt 60 kuud) Elluviidud projekt on oluline sisend jätkuprojektide teostamiseks. Taotleja on finantsiliselt stabiilne ning võimeline jätkama ning arendama planeeritud tegevusi. Tagatud on soetatud vara/investeeringu säilitamine ja hoidmine ning sisse viidud selle kasutamise kord. Tagatud on vara/investeeringu sihtotstarbeline kasutamine vastavalt Leader määrusele. 	Tegevus ei jätku peale projektis ettenähtud tegevuskava elluviimist ega anna ka sisendit järgmiseks tegevuseks, organisatsioon ei oma võimekust tegevuse jätkamiseks.	1
	Tegevused jätkuvad peale projekti ellu viimist vähem kui 24 kuud. Taotleja organisatsiooniline ja rahaline võimekus on nõrk. Jätkutegevuste ning soetuste säilitamise ja kasutamise korra kirjeldused on ebapiisavad.	2
	Tegevused jätkuvad peale projekti lõppu vähemalt 24 kuud (investeeringu korral 60 kuud) , sisend jätkutegevuseks on antud, samas pole selget ülevaadet edasiseks tegevuseks. Organisatsiooni finantsvõimekus keskpärane, soetuste/investeeringute säilitamine ning kasutamise ülevaade vajab parendamist ja selgemaid reegleid.	3
	Tegevuste kestus peale projekti lõppu on 24-60 kuud (investeeringu puhul vähemalt 60 kuud). Jätkutegevused on lahti kirjutatud ja usutavad. Projekti käigus tehtud investeeringute säilitamise, hoidmise ja kasutamise kirjeldus vastab Leader määruse nõuetele.	4
	Tegevused jätkuvad peale projekti lõppu enam kui 60 kuud , elluviidud projekt on oluline tulevaste tegevuste jätkamiseks, organisatsioon on tugev ja stabiilne. Soetuste/investeeringute puhul on edasine finantseerimine tagatud. Vara säilitamine, vajadusel hoiustamine ning kasutamise reeglid on konkreetselt kirjeldatud, vastutaja määratud ja kontroll lihtsasti teostatav.	5
Hindamiskriteerium 5 Piirkondlik ühistöö	Hindepunktide kirjeldus	Hinne
<ul style="list-style-type: none"> Ühistööd teevad erinevate sektorite organisatsioonid. Piirkonna organisatsioonid teevad ühistööd projektide planeerimisel ja elluviimisel, et suurendada kaasatud organisatsioonide võimekust ning panustada käesoleva strateegia eesmärkide saavutamisse. 	Projekti tegevustega ei kaasne koostöö erinevate piirkonna organisatsioonidega.	1
	Projekt kirjeldab koostööd teiste piirkonna organisatsioonidega, kuid see on piiratud ja mõjub formaalsena.	2
	Projekti planeerimise ja elluviimise juurde on kaasatud vähemalt 1 organisatsioon piirkonnas. Koostöö on nähtav läbi erinevate tegevuste.	3
	Projekti tegevustesse on kaasatud 1-3 organisatsiooni, nende kohustused, vastutus ja kasu projektist on usutavalt kirjeldatud.	4
	Projekti on kaasatud vähemalt 3 erinevat organisatsiooni või valda LHKK piirkonnas. Koostöö toimub terve projekti kestel planeerimisest kuni elluviimiseni, see on nähtav nii tegevuskavas kui ka rollide jaotumisest.	5

Valikukriteeriumite osakaalud:
Projekti põhjendatus (25%)
Projekti tegevuskava ja eelarve (25%)
Projekti mõju (20%)
Projekti ja organisatsiooni jätkusuutlikkus (15%)
Piirkondlik ühistöö (15%)

1	Täidetakse iga strateegia meetme kohta eraldi
2	Märgitakse, kas strateegia meede võib sisaldada ka investeeringuid. Eraldi tuuakse välja investeeringud, mille puhul on lubatud taotleda projektitoetust mitmes etapis ja võtta investeering sihtotstarbelisse kasutusse § 42 lõike 7 punktis 1 sätestatud pikema tähtaja jooksul. Märkitakse, kas strateegia meede võib sisaldada ka investeeringuid.
3	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013 http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0487:0548:ET:PDF